

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloite kaveria ei jätetä, ei ainakaan Kemissä

Kaupunginvaltuusto 12.12.2022 § 109

Valtuutettu Kari Hanhisuanto esitti seuraavan aloitteen:

Kemin kaupungin ennaltaehkäisevän nuorisotyön sekä sovittelutoiminnan ennallistaminen pitkällä aikajänteellä myös taloutta tukevaan malliin.

Nuorison häiriökäyttäytyminen on hälyttävästi lisääntynyt viimeisinä vuosina ja tilanne näyttää pahenevan päivä päivältä. Olemme syvästi huolissamme tilanteen karkaamisesta kokonaan käsistämme. Kun vastaavasti nuorisotyön resurssit ovat pienentyneet, niin tämä yhtälö on kestämaton. Taloustilanteesta johtuvan liikkumavaran ollessa pieni, on siitakin huolimatta satsattava ennaltaehkäisevään toimintaan, koska se tuo eurot takaisin kaupungin käyttöön.

Jokainen nuori on yksilö, joka tulee omanlaisestaan yhteisöstä. Nuorella on omat perheeltä ja suvulta perityt käyttäytymismallit, arvot ja asenteet, joita muokkaavat ulkoiset tekijät: kaverit, koulu, some jne. Alati muuttuva sirpaleinen elämä niin koulussa kuin vapaa-ajalla lisää tarvetta tukeutua ja turvata – etsiä ja löytää rajoja. Tällä hetkellä tuntuu, että kaupunki hukkaa totaalisesti esimerkiksi sovittelun resurssit. On syytä ottaa käyttöön kaikki saatavilla olevat resurssit nuorison auttamiseksi.

Nuorisotyön arvostamista kosketuspintana nuorten ja yhteiskunnan välillä ei tule aliarvioida. Nuorisotyössä nuori täytyy kohdata sellaisena kuin hänet tavataan ja mielellään sellaisessa ympäristössä, joka on nuorelle luonteva ja turvallinen. Avoimessa nuorisotyössä nuori kohdataan ”puolueettomissa” fyysisissä tiloissa, joissa asioiden pohtiminen on erilaista kuin esim koulussa. Koulunuorisotyö tapahtuu päivällä koulu-aikaan eli nuorten ”työaikana”. On sanottu, ettei nuorisotyö tarvitse seiniä. Ehkä ei, mutta nuoriso tarvitsee ja turvalliset sellaiset.

Lasten ja nuorten kasvatus, arvot ja asenteet lähtevät kotoa. Vanhempien rooli lapsen ja nuoren elämässä on ehdoton. Vanhemmuuden tukeminen ja yhteisten pelisääntöjen kehittäminen sekä noudattaminen on ehdottoman tärkeää. Arvot, asenteet, kunnioitus ja tapakasvatus. Nämä aakkoset opitaan kotoa, mutta toki koulumaailma niitä pyrkii vahvistamaan. Olisiko silti meidän aikuisten pysähdyttävä ja kuunneltava, mitä nuorilla on kerrottavana. Ja olisiko meidän aikuisten uskallettava tiukemmin puuttua nähtyyn häiriökäyttäytymiseen. Puhutaan, mutta myös vahvasti kuunnellaan, mitä meille sanotaan.

Nuoret tarvitsevat tekemistä. Nuoret tarvitsevat rajoja. Nuoret tarvitsevat aikuisia ihmisiä. Nuoret tarvitsevat tiloja. Nuoret tarvitsevat nuorisotyöntekijöitä. Nuoret tarvitsevat tulevaisuuden.

ALOITE

Valtuustoaloitteena Vasemmistoliiton ryhmä esittää, että Kemin kaupungin vahvuuteen palautetaan jengityöntekijät, jotka voivat jalkautua oikeasti sinne, missä nuoriso on.

Lisäksi esitämme, että Kemin kaupunki käyttää kaikki keinot, jotta kaupunkiin saadaan rekrytoitua lisää nuorisotyöntekijöitä. Käytettäkään vaikka Kemi-lisää alipalkkauksen parantamiseksi.

Kolmanneksi esitämme, että nuorisotyö kouluissa ja avoimessa toiminnassa koulun ulkopuolella tulee vahvasti erottaa toisistaan. Tietysti kummankaan arvoa aliarvioimatta.

Neljäntenä kohtana esitämme, että Kemin kaupungin on luotava mahdollisuudet siihen, että Karihaaran, Hepolan, Keskustan ja Syväkangas/Takajärvi kaupunginosista löytyvät nuorisotilat.

Viidenneksi esitämme, että sovittelun resurssit tutkitaan ja otetaan optimaalisesti käyttöön.

Päätös Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus 09.01.2023 § 14

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus lähettää aloitteen hyvinvointitoimialalle ja henkilöstöosastolle valmistelua varten. Aloitteeseen tulee antaa yhteinen lausunto. Valmistelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit ja mahdollisen toteutuksen tulee toteutua niiden mahdollistamissa puitteissa. Lausunnon valmistelun johtovastuu hyvinvointitoimialalle.

Päätös Kaupunginhallitus päätti lähettää aloitteen hyvinvointitoimialalle ja henkilöstöosastolle valmistelua varten. Aloitteeseen tulee antaa yhteinen lausunto. Valmistelussa tulee huomioida käytettävissä olevat resurssit ja mahdollisen toteutuksen tulee toteutua niiden mahdollistamissa puitteissa. Lausunnon valmistelun johtovastuu hyvinvointitoimialalle.

Kaupunginhallitus 12.04.2023 § 122

Valmistelu

Nuorisosihteeri Tanja Paaso-Rantala 040-6612940, hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala 040-7418946, henkilöstöpäällikkö Jani Koskela 050-5698970

Kemin kaupungin nuorisotyöhön kuuluvat nuorten vapaa-ajan toimintojen järjestäminen sekä nuorisotyö kouluilla. Nuorisotyön perustehtävänä on tukea nuorten kasvua eri elämäntilanteissa sekä lisätä iloa ja mielekästä tekemistä vapaa-aikaan. Nuorisotyön tavoitteena on parantaa nuorten kasvua ja elinoloja, lisätä yhteisöllisyyttä ja ehkäistä syrjäytymistä. Nuorisotyö tekee työtä nuorille ja nuorten kanssa.

Nuorisovaltuusto on kaupungin vaikuttamistoimielin, jonka kaupunginhallitus nimeää. Nuvassa on jäsenenä 21 nuorta ja kaupunginhallituksen edustaja sekä oma sihteeri. Nuorisovaltuustolla on oma talousarvio, toimintasuunnitelma ja toimintasääntö. Nuorisovaltuusto kokoontuu noin neljästä viiteen kertaa vuodessa. Kokouksissa käsitellään nuorille merkityksellisiä asioita, annetaan lausuntoja ajankohtaisiin asioihin, tehdään aloitteita ja kannanottoja.

Jengityö on lähtenyt sosiaalitoimen kanssa tehtävästä yhteistyöstä sen ajan nuorten tarpeisiin vastaten. Tänä päivänä jengityö ei vastaa Kemissä tarkoitustaan ja varsinaista "jengiytymistä" ei Kemissä ole nähtävissä nuorten keskuudessa (myös poliisin näkemys!). Nuoret kulkevat kaveriporukoissa ympäri Kemiä ja nuorisotyö menee jalkautuvan työn muodossa nuorten luokse eri puolilla Kemiä, esimerkiksi koulujen päättäjäispäivänä rantaan. Jalkautuvan työn tavoitteena on kohdata nuoria eri ympäristöissä, luoda turvallisuutta ja hyödyntää työtä nuorten hyvinvoinnin lisäämisessä.

Liikkuva nuorisotyö = Puuhapaku, vie toimintaa sinne missä nuoret ovat: kesäisin esimerkiksi koulujen pihat, rannat ja skeittiparkki on osoittautunut suosituksi nuorten vapaa-ajanviettopaikaksi. Liikkuvaa nuorisotyötä tehdään kesäisin enemmän, talvisin keskitytään nuorisotilatoimintaan. Jalkautuvaan työtä tehdään ennalta suunniteltuina päivinä ja ajankohtina.

Etsivä nuorisotyö toimii syrjäytymisvaarassa olevien 15 - 28 -vuotiaiden nuorten kanssa ja tukee heitä heidän erilaisissa elämäntilanteissaan. Tavoitteena on löytää oikea apu oikeaan aikaan. Etsivä työ on nuoren rinnalla kulkemista ja palveluohjausta. Nuorteen kohdistuvia tukitoimia ja aktiviteetteja tuotetaan myös muiden palvelujen kuin nuorisotyön kautta. Nuorten arjen- ja elämän hallintaan saa tukea Kemin Ohjaamon kautta, joka on matalan kynnyksen palvelupiste, josta saa apua työllistymiseen, koulutukseen, asumiseen, toimeentuloon ja terveyteen liittyviin pulmiin. Nuorten työpajatoimintaa järjestää puolestaan Meriva-säätiö. Kemissä on myös nuorten elämän haasteiden ympärillä toimivia hankkeita, kuten Katu -hanke ja seurakunta tekee vahvaa nuorisotyötä myös, yhteistyössä kaupungin nuorisotyön kanssa.

Kemin kaupunki kesätyöllistää kemiläiset toisen asteen oppilaitoksissa ja korkeakouluissa kirjoilla olevat opiskelijat kaupungin toimialoille tai kesätyösetelin kautta yrityksiin ja yhdistyksiin. Lisäksi kaupunki työllistää nuoria omiin töihin kolmeksi viikoksi kolmessa eri ryhmässä. Kaupungin kesätyöt ovat pääasiassa puistopuolella, ikäihmisten palveluissa sekä nuorisotyössä. Näiden toimenpiteiden kautta kaupunki mahdollistaa nuorten kokemuksen työelämään ja itsenäisempään arkeen.

Kemin kaupunki seuraa alueellista palkkakehitystä ja tehtäväkohtaisten palkkojen osalta tehdyn selvityksen mukaan Kemin kaupungin palkkaus noudattelee alueellisia palkkoja. Kemin kaupungin henkilöstö on osaavaa ja sitoutunutta ja kaupunki tukee työntekijöitä esim. e-passilla, likuntailtapäivillä, vapaaehtoisen koulutuksen tukemisella ja virkistysvapaila

Avoin nuorisotyö eli nuorten vapaa-ajalla toimiva nuorisotyö sekä nuorisotyö kouluissa on tälläkin hetkellä erillään toisistaan. Kumpikaan ei syö toiselta resurssia ja näin sen tulee olla ehdottomasti jatkossakin. Kouluille on saatu hankerahoitusta, jonka turvin on palkattu nuorisotyöntekijöitä kouluille ja lukuvuodelle 2023 - 2024 saadaan vielä yksi vahvistus tähän porukkaan juurikin koulunuorisotyön hankerahan voimin. Yhteistyö ja yhdyspinnat sekä hyödyt kuitenkin nähdään ja on hyvä, että nuorilla on turvallisia nuorten puolia pitäviä aikuisia sekä koulumaailmassa että vapaa-ajalla. Myös etsivä nuorisotyö toimii vahvasti esimerkiksi juuri 9.luokkalaisista ylöspäin olevien nuorten parissa.

Takajärven toimintakeskus Takitsu on erittäin toimiva ja vetovoimainen nuorisotila, jossa käy nuoria 40-100/ilta. Se kerää nuoria isolta alueelta viettämään vapaa-aikaa ja talo sekä ympäristö mahdollistavat monipuolisen toiminnan. Lisäksi meillä on keskustassa hyvät ja

monipuoliset tilat Huvikummissa, jotka palvelevat nuoria keskustan sekä Karihaaran alueelta. Hepolassa toimii nuorisotila Siipi Luotolan nuorten pyörittämänä.

Nuorisotyössä on pidempään ollut haaste työntekijöiden saatavuudessa ja riittävydessä. Sijaisten rekrytointi työn luonteen vuoksi on haastavaa. Moni kokee iltatyön tänä päivänä kovin kuormittavana ja omaan elämään epäsopivana. Nuorisotyö tekee kaikkensa, että nuorille on tarjolla turvallisia omia vapaa-ajanviettopaikkoja nuorisotilojen muodossa, koska tiedetään, että nuoret tarvitsevat nuorisotiloja ja turvallisia aikuisia sekä tilan, missä nuori saa olla oma itsensä. Nuorisotilojen lisääminen vaatii vielä enemmän työntekijöitä ja tämä ei näytä olevan mahdollista ja onko tänä päivänä edes tarkoituksenmukaista. Kemissä etäisyydet ovat lyhyitä ja nuoret liikkuvat nykyisinkin laajasti kaupunkialueella ja yli kuntarajojen. Nuorisotyö toimii tällä hetkellä nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi ympäri Kemiä ja pyrkii tarjoamaan monenlaista vaihtoehtoista tekemistä vapaa-ajalle muistaen samalla pitkäjänteisen ajattelun nuorten tukemisessa ja ohjaamisessa kohti jokaisen nuoren oman näköistä elämää.

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu on lakisääteistä ja koko väestölle tarkoitettua palvelua. Sovittelu on vapaaehtoinen ja maksuton palvelu, jossa rikoksen tai riidan osapuolilla on mahdollisuus puolueettomien sovittelijoiden välityksellä kohdata toisensa luottamuksellisesti, selvittää asiaa rakentavalla tavalla, vaikuttaa itse oman asiansa ratkaisuun ja sopia mahdollisten vahinkojen korvaamisesta. Lapin sovittelutoimisto sijaitsee Kemissä.

Koulut voivat tehdä aloitteen sovittelusta lasten ja nuorten rikos- ja riita-asioissa. Opettaja, rehtori, koulukuraattori tai muu koulun ammattihenkilö voi olla suoraan yhteydessä lähimpään sovittelutoimistoon. Sovittelutoimisto selvittää, voivatko osapuolet käsitellä asiaa sovittelussa. Aloitteen sovittelusta voi tehdä myös rikoksen uhri tai rikoksesta epäilty. Lisäksi poliisi, syyttäjä, huoltaja, edunvalvoja tai sosiaaliviranomainen voi tehdä aloitteen sovittelusta. Mikäli koulun vaikutusmahdollisuudet eivät ole riittäviä ja sovittelu katsotaan tarkoituksenmukaiseksi esimerkiksi riita-asiassa, koulu voi tehdä sovittelualoitteen. Koulun tulee kysyä suostumukset huoltajilta asian lähettämiseksi sovitteluun. Myös lapsen/nuoren suostumus on huomioitava.

Kaupunginhallitus on v. 2018 tehnyt päätöksen, että mikäli kaupunki on asianomistajana alle 18-vuotiaan tekemässä rikoksessa, asiat ohjataan pääsääntöisesti sovittelutoimistoon joko suoraan tai poliisin esitutinnan kautta. Koulut ilmoittavat vahingonteoista kiinteistöistä vastaaville henkilöille (kiinteistöhoitajat, kunnossapitopäällikkö) ja kaupunginhallituksen 17.12.2018 § 465 päätöksen mukaisesti asia tulisi ohjautua sieltä joko suoraan aloitteena sovittelutoimistoon tai poliisille tehdyn rikosilmoituksen/ esitutinnan kautta. Koulut tekevät yhteistyötä tilapalveluiden kanssa sovittelussa käytettävän työkorvauksen toteuttamisessa eli pyritään mahdollistamaan, että nuori korvaa aiheuttamansa vahingot omalla työpanoksellaan esim. toimimalla kouluisännän apuna vahingon korjaamisessa.

Nuorisotyö on yksi osa nuoriin kohdistuvaa palvelukokonaisuutta. Nuoret kohderyhmänä ja osallisina ovat lasten ja nuorten palveluissa (koulutus), moninaisissa vapaa-aika ja kulttuuri- sekä elinvoimapalveluissa unohtamatta järjestökentän tuottamia palveluja.

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee lausunnon tiedoksi ja lähettää hyvinvointitoimialan lausunnon kaupunginvaltuustolle vastauksena vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloitteeseen kaveria ei jätetä, ei ainakaan Kemissä.

Päätös Kaupunginhallitus merkitsi lausunnon tiedoksi ja lähettää hyvinvointitoimialan lausunnon kaupunginvaltuustolle vastauksena vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloitteeseen kaveria ei jätetä, ei ainakaan Kemissä.

**Kaupunginvaltuusto 02.05.2023 § 44
740/12.05.00/2022**

Päätösehdotus Kaupunginvaltuusto päättää merkitä hyvinvointitoimialan lausunnon tiedoksi vastauksena Vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloitteeseen kaveria ei jätetä, ei ainakaan Kemissä.

Päätös Kaupunginvaltuusto päätti merkitä hyvinvointitoimialan lausunnon tiedoksi vastauksena Vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloitteeseen kaveria ei jätetä, ei ainakaan Kemissä.